

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

ΣΤΟ ΣΧΕΔΙΟ ΝΟΜΟΥ

ΔΙΑΜΕΣΟΛΑΒΗΣΗ ΣΕ ΑΣΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΚΕΣ ΥΠΟΘΕΣΕΙΣ

Α. ΓΕΝΙΚΑ – ΕΠΙ ΤΗΣ ΑΡΧΗΣ

Μια σύγχρονη έννομη τάξη οφείλει να προσφέρει στους πολίτες περισσότερους από έναν τρόπους επίλυσης των διαφορών τους, οι οποίοι συνδέονται με διαφορετικά πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα. Έτσι, διευκολύνεται η δυνατότητα επιλογής εκείνης ακριβώς της λύσης που προσήκει στην εκάστοτε περίπτωση. Πράγματι, όλες οι διαφορές δεν είναι επιδεκτικές επίλυσης με το ίδιο πάντα μέσο. Υφίστανται λ.χ. διαφορές που έχου αναχθεί από τα μέρη σε θέμα αρχής, ώστε η δικαστική απόφαση να αποτελεί τον μόνο κατάλληλο τρόπο για την αυθεντική επίλυσή τους. Υφίστανται, όμως, από την άλλη πλευρά, και διαφορές, ως προς τις οποίες η σχετικότητα της ορθής λύσης, η ύπαρξη επαγγελματικών σχέσεων, οι σχέσεις γειτονίας κλπ. αναδεικνύουν την από κοινού διευθέτηση ως το ενδεδειγμένο μέσο. Εξάλλου, ο μεγάλος φόρτος των δικαστηρίων, η συχνή κατάχρηση των υφιστάμενων δικονομικών δυνατοτήτων και οι ελλείψεις και δυσλειτουργίες που παρουσιάζονται στην υλικοτεχνική υποδομή επηρεάζουν αρνητικά την αποτελεσματική παροχή της τακτικής δικαιοσύνης, με συνέπεια τις τελευταίες δεκαετίες να έχουν αναπτυχθεί σε πολλές χώρες εναλλακτικές διαδικασίες, που υποκαθιστούν σε μεγάλο βαθμό το συνηθισμένο μοντέλο της δίκης που περατώνεται με δικαστική απόφαση.

Στους εναλλακτικούς αυτούς τρόπους επίλυσης των ιδιωτικών διαφορών περιλαμβάνεται και η διαμεσολάβηση.

Η διαμεσολάβηση είναι η διαδικασία, κατά την οποία τα μέρη, με τη βοήθεια ενός ανεξάρτητου τρίτου προσώπου, του διαμεσολαβητή, προσδιορίζουν τις επιμέρους πτυχές της διαφοράς τους, ερευνούν τις εναλλακτικές λύσεις για την επίλυσή τους και επιχειρούν να καταλήξουν σε συμφωνία που θα ικανοποιεί τα αληθινά συμφέροντά τους.

Η προσφυγή στη διαμεσολάβηση επαφίεται στην πρωτοβουλία των μερών και αποτελεί μία μη δεσμευτική, καθαρά ιδιωτική μέθοδο επίλυσης των διαφορών.

Με τη διαμεσολάβηση, η κρατική δικαιοσύνη δεν αμφισβητείται και δεν «ιδιωτικοποιείται», όχι μόνο γιατί δεν αποκλείεται η ευχέρεια της προσφυγής σε

αυτήν, αλλά και γιατί ουδείς δικαιούται να «επιβάλλει» τη διαμεσολάβηση ως μέθοδο επίλυσης διαφορών. Αντίθετα, οι πολίτες είναι ελεύθεροι να επιλέξουν άλλους, αποτελεσματικότερους εναλλακτικούς τρόπους, για την επίλυση της διαφοράς τους.

Η διαμεσολάβηση ως θεσμός διακρίνεται από ορισμένα πλεονεκτήματα, τα οποία η πολιτική δίκη ως εκ του προορισμού και της δομής της δεν μπορεί να εγγυηθεί στον ίδιο βαθμό. Η σχετική διαδικασία χαρακτηρίζεται ειδικότερα από εχεμύθεια, με αποτέλεσμα την προστασία τυχόν εμπιστευτικών πληροφοριών των μερών, από ευελιξία, αφού η πορεία της προσδιορίζεται ελεύθερα από τον διαμεσολαβητή σε συνεργασία με τα μέρη, και από τον έλεγχο των ίδιων των μερών επί της διάρκειάς και κυρίως της έκβασής της, αφού εναπόκειται σε αυτά και μόνο να αποφασίσουν με ποιον τρόπο θα επιλύσουν την διαφορά τους ή να τερματίσουν τη διαδικασία όποτε το επιθυμούν.

Τα ένδικα μέσα στη δημόσια δίκη είναι πολλά και ποικίλα και συνεχίζονται και κατά την εκτέλεση της εκδιδόμενης απόφασης. Αντίθετα, στη διαμεσολάβηση δεν νοούνται ένδικα μέσα, αφού αυτή ή καταλήγει σε φιλικό διακανονισμό ή αποτυγχάνει.

Εξάλλου, στη διαμεσολάβηση η ενδεχόμενη συμφωνία θα προκύψει μετά από ανάδειξη και συνεκτίμηση από τα μέρη, με τη βοήθεια του διαμεσολαβητή, ακόμα και μη νομικών στοιχείων που εξυπηρετούν τα συμφέροντά τους. Η δυνατότητα αυτή αποδέσμευσης από νομικά στοιχεία και επιχειρήματα αποτελεί καθοριστικό παράγοντα της διαμεσολάβησης, αφού οι λύσεις είναι περισσότερο προσανατολισμένες στα συμφέροντα των μερών. Ομοίως, είναι δυνατή η ένταξη στη διαμεσολάβηση ακόμα και απαιτήσεων που δεν συνέχονται με την αρχική διαφορά, κάτι που δεν είναι δυνατόν στο πλαίσιο της δίκης.

Ιδιαίτερη, τέλος, σημασία πρέπει να αποδοθεί στη διαφύλαξη της κοινωνικής ειρήνης με τη διευθέτηση της διαφοράς ως αποτέλεσμα της σύμμετρης και φιλικής ικανοποίησης των κατ' ιδίαν συμφερόντων των μερών και της διάθεσης τους να συνεχίσουν την επιχειρηματική ή άλλη συνεργασία τους προς όφελος των ιδίων και του ευρύτερου επαγγελματικού ή κοινωνικού τους χώρου.

Ο νέος για τα ελληνικά δεδομένα θεσμός της διαμεσολάβησης θα αποβεί προς όφελος όλων, δικαστών, δικηγόρων και ενδιαφερόμενων πολιτών. Οι δικαστές θα αναλάβουν ακόμη μεγαλύτερο κοινωνικό ρόλο, αφού θα έχουν την ευχέρεια να διαπαιδαγωγήσουν τους εμπλεκόμενους διαδίκους ως προς τη δυνατότητα συμβιβαστικής επίλυσης της διαφοράς τους, αλλά και να ασχοληθούν με τις υποθέσεις εκείνες που πράγματι χρειάζονται δικαστική διερεύνηση και απόφαση. Οι δικηγόροι δεν θα απολέσουν την επαγγελματική «ύλη» τους, διότι τους παρέχεται η δυνατότητα να συμμετέχουν ενεργά στη διαδικασία της διαμεσολάβησης, στην οποία αναμένεται η πολύτιμη συμβολή τους. Οι ίδιοι δε οι πολίτες, ακόμη και στην

περίπτωση αποτυχίας της διαμεσολάβησης, θα έχουν αποκομίσει το αδιαμφισβήτητο όφελος ότι τουλάχιστον συζήτησαν και προσπάθησαν να κατανοήσουν ο ένας τις θέσεις του άλλου.

Τέλος, θα πρέπει να σημειωθεί, ότι οι διατάξεις του νομοσχεδίου θα εφαρμόζονται τόσο στη διαμεσολάβηση σε διασυνοριακές διαφορές, όσο και σε εσωτερικές διαδικασίες διαμεσολάβησης.

B. ΕΙΔΙΚΑ – ΚΑΤ' ΑΡΘΡΟ

Άρθρο 1

Στο άρθρο 1 προσδιορίζεται ο σκοπός του νομοσχεδίου, ήτοι η ενσωμάτωση στην Ελληνική νομοθεσία των διατάξεων της Οδηγίας 2008/52/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 21ης Μαΐου 2008 για ορισμένα θέματα διαμεσολάβησης σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις επί διασυνοριακών διαφορών, καθώς και η θέσπιση εσωτερικών διαδικασιών διαμεσολάβησης.

Άρθρο 2

Με την διάταξη του άρθρου 2 οριοθετείται το πεδίο εφαρμογής της διαδικασίας διαμεσολάβησης στις ιδιωτικού δικαίου διαφορές, στις οποίες επιτρέπεται κατά το ουσιαστικό δίκαιο να συνομολογηθεί συμβιβασμός. Οι διατάξεις του νομοσχεδίου εφαρμόζονται στις διαδικασίες, στις οποίες δύο ή περισσότερα μέρη μίας αστικής ή εμπορικής διαφοράς επιχειρούν εκουσίως να καταλήξουν σε φιλική συμφωνία σχετικά με την επίλυση της διαφοράς τους με τη βοήθεια διαμεσολαβητή. Δεν τυγχάνουν όμως εφαρμογής όσον αφορά σε δικαιώματα και υποχρεώσεις ως προς τις οποίες τα μέρη δεν έχουν την ελευθερία να αποφασίζουν βάσει του οικείου εφαρμοστέου δικαίου. Δεν καλύπτονται ιδίως φορολογικές, τελωνειακές ή διοικητικές υποθέσεις ή αξιώσεις κατά του κράτους λόγω πράξεων ή παραλείψεων κατά την άσκηση της κρατικής εξουσίας. Ο περιορισμός αυτός είναι αναπόφευκτος, αφού σκοπός της διαμεσολάβησης είναι η εξώδικη επίλυση της διαφοράς με την επίτευξη δεσμευτικής συμφωνίας των μερών. Στις υποθέσεις που καλύπτονται, εφόσον δεν γίνεται διάκριση, περιλαμβάνονται τόσο οι εσωτερικές όσο και οι διασυνοριακές διαφορές.

Η συμφωνία των μερών για την υπαγωγή μιας διαφοράς στη διαδικασία της διαμεσολάβησης πρέπει να αποδεικνύεται εγγράφως, χάριν της νομικής ασφάλειας ως προς τη συμφωνία αυτή, αλλά και της προστασίας των μερών, ενόψει της υποχρέωσης που αναλαμβάνουν για τη φυσική παρουσία τους στη διαμεσολαβητική προσπάθεια και τη συμμετοχή τους σ' αυτή με καλή πίστη. Η συμφωνία αυτή διέπεται από τις διατάξεις του ουσιαστικού δικαίου για τις συμβάσεις.

Να σημειωθεί ότι η ύπαρξη συμφωνίας για προσφυγή σε διαμεσολάβηση δεν συνεπάγεται δικονομικές συνέπειες, όπως συμβαίνει στη συμφωνία για τη διαιτησία.

Άρθρο 3

Η αρχή της ελευθερίας των μερών ως βασική αρχή του θεσμού της διαμεσολάβησης, προϋποθέτει ότι τα μέρη έχουν σαφή και πλήρη γνώση της διαφοράς τους κατά τις πραγματικές και νομικές διαστάσεις της, ώστε να μπορούν να συμφωνήσουν για την υπαγωγή της στη διαδικασία αυτή. Έτσι, με το άρθρο 3 ορίζονται οι περιπτώσεις, στις οποίες είναι δυνατή η προσφυγή των μερών στη διαμεσολάβηση, μεταξύ δε αυτών και η υπό στοιχείο α', κατά την οποία η προσφυγή στη διαμεσολάβηση είναι δυνατή, αν τα μέρη συμφωνούν να προσφύγουν στη διαδικασία αυτή «...πριν ή κατά την διάρκεια της εκκρεμοδικίας», σύμφωνα και με το άρθρο 2 παρ. 1 περ. α' της Οδηγίας 2008/52/ΕΚ. Η προϋπόθεση αυτή της έγγραφης συμφωνίας απαιτείται και στην περίπτωση β'. Διευκρινίζεται ότι στην περίπτωση δ' ως νόμος νοείται ο ενδεχόμενος μελλοντικός νόμος (ημεδαπός ή αλλοδαπός) που θα προβλέπει διαμεσολάβηση.

Η διάταξη αυτή δεν αποκλείει τη συμβατική πρόβλεψη, με σχετική ρήτρα, για επίλυση των μελλοντικών διαφορών με διαμεσολάβηση. Όμως, λόγω της σημασίας της εθελουσίας υπαγωγής στη διαμεσολάβηση για την επιτυχή έκβαση της διαδικασίας, κρίθηκε ότι η σχετική συμφωνία θα πρέπει να επαναλαμβάνεται και αφού ανακύψει η διαφορά, ενόψει και της ανωτέρω βασικής θέσεως του νομοσχεδίου και της Οδηγίας.

Με τη διάταξη της δεύτερης παραγράφου του άρθρου 3 παρέχεται η ευχέρεια στο Δικαστήριο, πρώτου ή δεύτερου βαθμού, ενώπιον του οποίου εκκρεμεί η υπόθεση, να συστήσει στους αντιδίκους να προσφύγουν στη διαδικασία της διαμεσολάβησης για την επίλυση της διαφοράς τους. Προς τούτο λαμβάνονται υπόψη όλες οι πραγματικές και νομικές περιστάσεις της υπόθεσης. Αν συμφωνήσουν τα διάδικα μέρη – με δεδομένο τον εκούσιο χαρακτήρα της υπαγωγής στη διαδικασία της διαμεσολάβησης – το Δικαστήριο αναβάλλει, υποχρεωτικά, τη συζήτηση της υπόθεσης σε άλλη δικάσιμο μετά πάροδο τριμήνου, χρόνος που

κρίνεται αναγκαίος αλλά και επαρκής για την περάτωση της διαδικασίας διαμεσολάβησης. Η αναβολή δεν επιτρέπεται να υπερβεί χρονικά το εξάμηνο, ώστε να αποφευχθούν τυχόν προσπάθειες στρεψοδικίας με την επίκληση της προσφυγής στην διαμεσολάβηση.

Άρθρο 4

Με τις διατάξεις του άρθρου 4 δίδεται ο ορισμός της διασυνοριακής διαφοράς, της διαμεσολάβησης και του διαμεσολαβητή. Κύριος στόχος του διαμεσολαβητή – και σε αυτό το σημείο κυρίως διακρίνεται από τον διαιτητή – είναι να διευκολύνει τα μέρη να επιλύσουν τα ίδια την διαφορά τους. Ο διαμεσολαβητής δεν έχει εξουσία να αποφασίσει ο ίδιος ή να υποδείξει στα μέρη πιθανές λύσεις για την επίλυση της διαφοράς. Δύναται όμως ο διαμεσολαβητής να διατυπώσει προτάσεις προς επίλυσή της.

Στις εγχώριες διαφορές το έργο του διαμεσολαβητή ανατίθεται σε δικηγόρο, ύστερα από πιστοποίηση και διαπίστευση από τους αρμόδιους φορείς. Ο δικηγόρος ενώνει στο πρόσωπό του πολλές ιδιότητες που απαντώνται στο ιδεατό πρότυπο του διαμεσολαβητή. Έχει υψηλό επίπεδο νομικών γνώσεων, υπάγεται ήδη σε έναν αυστηρό κώδικα επαγγελματικής δεοντολογίας, δεν αποτελεί κύριο όργανο απονομής δικαιοσύνης με την έννοια της δυνατότητας έκδοσης δεσμευτικών αποφάσεων από τον ίδιο και δεν έχει λόγο να μην εμφορείται από πνεύμα συμφιλίωσης, ενώ παράλληλα διαθέτει εμπειρία συγκρουσιακών καταστάσεων μέσα από την καθημερινή του τριβή στα ακροατήρια των δικαστηρίων. Άλλωστε, είναι ο πρώτος στον οποίο απευθύνονται συνήθως οι πολίτες στο πλαίσιο της διαφοράς τους, ώστε να είναι και ο πρώτος που μπορεί να συστήσει, ως εναλλακτικό τρόπο επίλυσης της διαφοράς, τη διαμεσολάβηση. Στις περιπτώσεις, όμως, διασυνοριακών διαφορών, κατά την έννοια των διατάξεων του άρθρου 2 της οδηγίας 2008/52/EK, παρέχεται η δυνατότητα στα μέρη να ορίσουν ως διαπιστευμένο διαμεσολαβητή τρίτο πρόσωπο που δεν είναι δικηγόρος. Τούτο επιβάλλεται για λόγους ενοποίησης των κανόνων που διέπουν τη διαμεσολαβητική διαδικασία στα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, σκοπό στον οποίον αποβλέπουν οι διατάξεις της ανωτέρω Οδηγίας.

Άρθρο 5

Με το άρθρο 5 ορίζονται ως φορείς κατάρτισης διαμεσολαβητών αστικές μη κερδοσκοπικές εταιρίες, που συνιστούν από κοινού ένας τουλάχιστον Δικηγορικός Σύλλογος και ένα τουλάχιστον από τα Επιμελητήρια της Χώρας. Τα ανωτέρω συμπράττοντα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου επελέγησαν λόγω της επιστημονικής και επαγγελματικής ιδιότητας των μελών τους, που θα αποτελέσουν την δεξαμενή, από την οποία θα προέλθουν οι διαμεσολαβητές. Οι όροι και οι προϋποθέσεις παροχής άδειας και λειτουργίας των φορέων κατάρτισης διαμεσολαβητών, τα προγράμματα εκπαίδευσης και μετεκπαίδευσης, τα προσόντα των εκπαιδευτών κτλ. θα καθορισθούν με προεδρικό διάταγμα που θα εκδοθεί ύστερα από πρόταση των συναρμοδίων Υπουργών. Ως κυρώσεις που θα επιβάλλονται στους ανωτέρω φορείς, όταν δεν τηρούν τις υποχρεώσεις τους, ορίζονται το χρηματικό πρόστιμο ή η προσωρινή ή οριστική ανάκληση της άδειας λειτουργίας τους. Τα κριτήρια για την επιλογή και επιμέτρηση των εν λόγω κυρώσεων θα καθορισθούν ομοίως με το ανωτέρω προεδρικό διάταγμα.

Πρέπει να σημειωθεί, ότι οι φορείς κατάρτισης διαμεσολαβητών θα αναλάβουν την εκπαίδευση τόσο προσώπων που έχουν την δικηγορική ιδιότητα, όπως τούτο απαιτείται για τη διαμεσολάβηση στις εγχώριες και διασυνοριακές διαφορές, όσο και προσώπων που έχουν άλλη επαγγελματική ιδιότητα, τα οποία θα προσφέρουν υπηρεσίες διαμεσολάβησης μόνο στις διασυνοριακές διαφορές.

Τέλος προβλέπεται η υποχρέωση των φορέων κατάρτισης για κατάθεση παραβόλου υπέρ του Δημοσίου, προκειμένου να τους χορηγηθεί άδεια ίδρυσης.

Άρθρο 6

Με το άρθρο 6 ορίζεται ως φορέας πιστοποίησης διαμεσολαβητών η προς τούτο συνιστώμενη Επιτροπή, η οποία τελεί υπό την εποπτεία του Υπουργείου Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και αποτελείται από πέντε (5) τακτικά και ισάριθμα αναπληρωματικά μέλη. Με απόφαση του Υπουργού Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων πρόεδρος και μέλη της Επιτροπής με τους αναπληρωτές τους ορίζονται διαπιστευμένοι διαμεσολαβητές με άρτια εκπαίδευση και επαρκή εμπειρία σε θέματα διαμεσολάβησης. Η Επιτροπή θα πιστοποιεί την επάρκεια των υποψήφιων διαμεσολαβητών, θα ελέγχει αν οι φορείς κατάρτισης τηρούν τις υποχρεώσεις τους και θα ελέγχει αν οι διαπιστευμένοι διαμεσολαβητές συμμορφώνονται προς τον Κώδικα Δεοντολογίας. Επίσης, θα

εισηγείται προς τον Υπουργό Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων την επιβολή των κυρώσεων που προβλέπονται στα άρθρα 5 και 7 του παρόντος. Η πιστοποίηση των διαμεσολαβητών γίνεται ύστερα από εξετάσεις ενώπιον τριμελούς επιτροπής εξετάσεων, στην οποία συμμετέχουν δύο μέλη της Επιτροπής Πιστοποίησης Διαμεσολαβητών και ένας δικαστικός λειτουργός. Η επιτροπή εξετάσεων ελέγχει, αν οι υποψήφιοι διαθέτουν τις απαραίτητες γνώσεις και δεξιότητες και επαρκή εκπαίδευση από τους φορείς κατάρτισης του άρθρου 5 για να παρέχουν υπηρεσίες διαμεσολάβησης. Η απόφασή της είναι έγγραφη και πλήρως αιτιολογημένη. Ο τρόπος, τα κριτήρια, οι προϋποθέσεις και οι όροι εξέτασης των υποψηφίων διαμεσολαβητών ενώπιον της επιτροπής εξετάσεων θα καθορισθούν με σχετική υπουργική απόφαση. Με αυτόν τον τρόπο εξασφαλίζεται ο έλεγχος της ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών διαμεσολάβησης και διασφαλίζεται ότι αυτή θα διεξάγεται με κατάλληλο, αμερόληπτο και αποτελεσματικό τρόπο. Η απόφαση της Επιτροπής για την πιστοποίηση των διαμεσολαβητών συντάσσεται εγγράφως και εκδίδεται σύμφωνα με την απόφαση της επιτροπής εξετάσεων. Τα θέματα που σχετίζονται με την αποζημίωση των μελών της Επιτροπής και της επιτροπής εξετάσεων, καθώς και η υποχρέωση καταβολής εξετάστρων θα καθορίζονται με κοινή Απόφαση των αρμοδίων Υπουργών, ενώ με έκδοση σχετικής υπουργικής απόφασης θα εγκρίνεται ο Κανονισμός λειτουργίας των επιτροπών τούτων και θα καθορίζεται η διαδικασία ελέγχου των φορέων κατάρτισης διαμεσολαβητών και των διαπιστευμένων διαμεσολαβητών. Για την υποβοήθηση του έργου της Επιτροπής και της επιτροπής εξετάσεων η Ολομέλεια των Δικηγορικών Συλλόγων υποχρεούται να διαθέτει το απαιτούμενο προσωπικό που προβλέπεται στον Κανονισμό της παραγράφου 5 του παρόντος άρθρου.

Άρθρο 7

Η διαπίστευση των διαμεσολαβητών γίνεται από αρμόδιο Τμήμα του Υπουργείου Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και αποτελεί την κρατική επικύρωση της γενομένης πιστοποίησης. Η υπηρεσία αυτή εκδίδει τις αναγκαίες διοικητικές πράξεις. Με απόφαση του Υπουργού Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων θα καθορισθούν οι ειδικότεροι όροι και προϋποθέσεις για την διαπίστευση των διαμεσολαβητών, καθώς και η διαδικασία αναγνώρισης του τίτλου διαπίστευσης που έχουν λάβει οι διαμεσολαβητές σε άλλο κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Στην τελευταία αυτή περίπτωση, καθώς επίσης και για την προσωρινή ή οριστική ανάκληση της διαπίστευσης απαιτείται η σύμφωνη γνώμη της Επιτροπής Πιστοποίησης Διαμεσολαβητών. Ομοίως, θα θεσπισθεί Κώδικας

Δεοντολογίας για τους διαπιστευμένους διαμεσολαβητές, θα προβλεφθούν οι ειδικότερες προϋποθέσεις για την επιβολή των οριζόμενων κυρώσεων της προσωρινής ή οριστικής ανάκλησης της διαπίστευσης και θα ρυθμισθεί κάθε άλλο συναφές θέμα.

Άρθρο 8

Με το άρθρο 8 ρυθμίζεται σε γενικές γραμμές η διαδικασία της διαμεσολάβησης. Επιλέχθηκε να μην γίνει λεπτομερέστερη ρύθμιση, γιατί η υπέρμετρη τυπικότητα της διαδικασίας ενδέχεται να δημιουργήσει εμπόδια στην προσπάθεια επίλυσης της διαφοράς. Η έλλειψη, σε κάποιο βαθμό, τυπικότητας δεν πρέπει, πάντως, να θεωρηθεί ότι ισοδυναμεί με την απουσία δικαιοκρατούμενης διαδικασίας. Η διαμεσολάβηση δεν βρίσκεται πέραν και υπεράνω του δικαίου. Κατά τη διάρκειά της πρέπει να γίνονται σεβαστές και να διαφυλάσσονται θεμελιώδεις δικονομικές κατακτήσεις, όπως η ισότητα των μερών και η ανεξαρτησία και αμεροληψία του διαμεσολαβητή, χωρίς τη συνδρομή των οποίων κινδυνεύει η επίτευξη του σκοπού της διαμεσολάβησης.

Επειδή η εμπιστευτικότητα και η εχεμύθεια αποτελούν θεμελιώδη στοιχεία της διαδικασίας διαμεσολάβησης, ώστε αυτή να καθίσταται ελκυστική για τους ιδιώτες, ιδίως τους επιχειρηματίες που δεν θέλουν να αποκαλύπτονται μυστικά της επιχειρηματικής τους δραστηριότητας, θεσμοθετείται με την διάταξη του άρθρου 8 η υποχρέωση του διαμεσολαβητή να μη κοινοποιεί στο άλλο μέρος πληροφορίες που αντλεί κατά τις επαφές του με το ένα μέρος, χωρίς τη σύμφωνη γνώμη τού τελευταίου.

Άρθρο 9

Στη διαδικασία της διαμεσολάβησης, που αποτελεί, από την έναρξή της, σε όλη τη διάρκειά της και μέχρι και την επίλυση της διαφοράς ή τον εν γένει και δια άλλου τρόπου τερματισμό της, μια κατ' εξοχήν συναινετική διαδικασία, προβληματισμό δημιουργεί η εκτελεστότητα των συμφωνιών που επιτυγχάνονται με την συνδρομή τού διαμεσολαβητή. Κι αυτό γιατί ως εκ της φύσεως και του σκοπού της διαμεσολάβησης οι συμφωνίες αυτές προσφέρονται περισσότερο για εκούσια εκτέλεση, ώστε να διασφαλίζεται κατά το δυνατόν η διατήρηση φιλικής και βιώσιμης σχέσης μεταξύ των μερών, προς όφελος όχι μόνο των ιδίων, στο πλαίσιο του ατομικού και επαγγελματικού τους συμφέροντος, αλλά και του ευρύτερου κοινωνικού

συμφέροντος. Κρίνεται, όμως, σκόπιμο, προκειμένου να ενθαρρυνθεί η περαιτέρω χρήση της διαμεσολάβησης και να εξασφαλισθεί, ότι τα μέρη που προσφεύγουν σ' αυτή θα μπορούν να στηρίζονται σε ένα προβλέψιμο νομικό πλαίσιο, να θεσπισθούν ορισμένες προϋποθέσεις, ώστε οι συμφωνίες που επιτεύχθηκαν κατά τη διαδικασία της διαμεσολάβησης και αναγνωρίζουν την ύπαρξη αξίωσης που μπορεί να εκτελεσθεί αναγκαστικά, να αποκτούν το κύρος εκτελεστού τίτλου σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 904 παρ. 2 περ. γ' ΚΠολΔικ. Οι προϋποθέσεις αυτές, περιλαμβάνονται στο παρόν άρθρο 9, στο οποίο προβλέπεται η σύνταξη σχετικού πρακτικού διαμεσολάβησης από τον διαμεσολαβητή και η κατάθεσή του στη γραμματεία του Μονομελούς Πρωτοδικείου. Έτσι, χωρίς να παραβλέπεται κατά το δυνατόν ο εκούσιος χαρακτήρας της όλης διαδικασίας της διαμεσολάβησης, επιτυγχάνεται η άμεση εκτέλεση της συμφωνίας χωρίς την εμπλοκή σε άλλες δικαστικές διαδικασίες. Να σημειωθεί ότι η περιαφή του εκτελεστηρίου τύπου γίνεται σύμφωνα με το άρθρο 918 παρ. 2 β'ΚΠολΔ, δηλαδή από τον δικαστή του Μονομελούς Πρωτοδικείου.

Άρθρο 10

Για να επιτύχει η διαμεσολάβηση, ο διαμεσολαβητής, τα μέρη και οποιοσδήποτε συμμετέχει στη διαδικασία διαμεσολάβησης, πρέπει να είναι ελεύθεροι να εξετάσουν και να κατανοήσουν τα πραγματικά περιστατικά και τα αίτια της διαφοράς, τα ποικίλα νομικά και πρακτικά ζητήματα που προκύπτουν και τις επιλογές που έχουν για τον χειρισμό τους. Οι συζητήσεις πρέπει λοιπόν να μπορούν να επεκταθούν και σε θέματα πέραν της συγκεκριμένης διαφοράς, τα οποία είναι εμπιστευτικά και θα εξέρχονταν του συνήθους πλαισίου μιας δικαστικής ή διαιτητικής διαδικασίας. Αν κάποιος από τα μέρη έχει φόβο ή ενδοιασμούς να αναφέρει εμπιστευτικά στοιχεία για την υπόθεση του, μειώνονται, όπως έχει καταδειχθεί στην πράξη, οι πιθανότητες επιτυχούς εκβάσεως της διαμεσολάβησης. Για τον λόγο αυτόν, με τις διατάξεις του άρθρου 10 θεσπίζονται διαδικαστικοί κανόνες που παρέχουν εχέγγυα τήρησης της εμπιστευτικότητας των πληροφοριών που θα γίνουν γνωστές είτε αποκλειστικά στο διαμεσολαβητή είτε και στο άλλο μέρος κατά τη διάρκεια της διαδικασίας διαμεσολάβησης.

- 1) Ο διαμεσολαβητής, τα μέρη, οι πληρεξούσιοι δικηγόροι και οποιοδήποτε άλλο πρόσωπο συμμετέχει στη παροχή υπηρεσιών διαμεσολάβησης, δεν μπορεί να καταθέσει σε δικαστική ή διαιτητική διαδικασία μαρτυρία ή άλλα

αποδεικτικά στοιχεία που αφορούν ενδεικτικά οποιαδήποτε από τις ακόλουθες περιπτώσεις:

(α) την πρόσκληση ενός εκ των μερών να προσφύγουν τα μέρη σε διαμεσολάβηση ή το γεγονός ότι ένα εκ των μερών ήταν διατεθειμένο να συμμετάσχει σε διαμεσολάβηση,

(β) τις γνώμες που εκφράζονται ή τις υποδείξεις που διατυπώνονται από ένα εκ των μερών κατά τη διαδικασία διαμεσολάβησης ενόψει μιας ενδεχόμενης συμβιβαστικής επίλυσης της διαφοράς,

(γ) τις δηλώσεις ή τις ομολογίες που γίνονται από ένα εκ των μερών κατά την διαμεσολάβηση,

(δ) το γεγονός ότι ένα εκ των μερών δήλωσε ότι είναι διατεθειμένο να δεχθεί πρόταση διακανονισμού που γίνεται από τον διαμεσολαβητή,

(ε) τα έγγραφα που έχουν συνταχθεί αποκλειστικά για τους σκοπούς της διαμεσολάβησης.

(στ) τις προτάσεις που έκανε ο διαμεσολαβητής μετά από αίτημα των μερών.

2) Τα παραπάνω ισχύουν ανεξάρτητα από τη μορφή των αναφερόμενων πληροφοριών ή των αποδείξεων.

3) Η αποκάλυψη των παραπάνω πληροφοριών δεν μπορεί να διαταχθεί από Δικαστήριο ή από οποιαδήποτε άλλη Δικαστική Αρχή σε δικαστική ή διαιτητική διαδικασία.

Οι πληροφορίες αυτές δεν θα μπορούν να χρησιμοποιηθούν ως παραδεκτά αποδεικτικά στοιχεία. Κατ' εξαίρεση οι εν λόγω πληροφορίες ενδέχεται να αποκαλύπτονται ή να γίνονται δεκτές ως αποδεικτικά στοιχεία: α) στο μέτρο που είναι απαραίτητο για την εφαρμογή ή την εκτέλεση διαδικασίας διακανονισμού που προκύπτει άμεσα από την διαμεσολάβηση, β) για επιτακτικούς λόγους δημόσιας τάξης κυρίως για να εξασφαλιστεί η προστασία ανηλίκων ή να αποφευχθεί ο κίνδυνος να θιγεί η σωματική ακεραιότητα ή η ψυχική υγεία προσώπου και γ) εφόσον συμφωνείται από το διαμεσολαβητή και τα μέρη.

Τα παραπάνω υπ' αριθμ. 1, 2 και 3 εφαρμόζονται ανεξάρτητα από το κατά πόσο η δικαστική – διαιτητική διαδικασία αφορά ή μη τη διαφορά που αποτέλεσε το αντικείμενο της διαμεσολάβησης.

Τέλος, υπό την επιφύλαξη των υπ' αριθμ. 1 αναφερομένων, αποδεικτικά στοιχεία, τα οποία θα ήταν άλλως παραδεκτά σε δικαστική – διαιτητική διαδικασία, δεν καθίστανται απαράδεκτα εκ του γεγονότος, ότι έχουν χρησιμοποιηθεί σε διαδικασία διαμεσολάβησης.

Άρθρο 11

Η προστασία και η διαφύλαξη των αξιώσεων των μερών που υπάγονται στη διαδικασία της διαμεσολάβησης απαιτεί έναν ελάχιστο βαθμό συμβατότητας των κανόνων του δικονομικού και ουσιαστικού δικαίου αναφορικά με την παραγραφή των αξιώσεων αυτών και τις αποσβεστικές προθεσμίες, ώστε να μην αποθαρρύνεται και να μην ανακόπτεται η διαμεσολάβηση εξαιτίας του επαπειλούμενου κινδύνου απόσβεσης των εν λόγω αξιώσεων.

Με τη διάταξη του άρθρου 11 ορίζεται ότι η προσφυγή στη διαμεσολάβηση κατά το άρθρο 3 διακόπτει την παραγραφή και την αποσβεστική προθεσμία ασκήσεως των αξιώσεων, καθ' όλη τη διάρκεια της διαδικασίας. Στο εδ. β' του ίδιου άρθρου 11 ορίζεται εξάλλου ότι, υπό την επιφύλαξη των διατάξεων των άρθρων 261 επ. Α.Κ., η παραγραφή που διακόπηκε αρχίζει και πάλι με την αναφερόμενη κατά περίπτωση αφετηρία.

Άρθρο 12

Με τις διατάξεις του άρθρου 12 προβλέπονται τα ζητήματα που αφορούν στην αμοιβή του διαμεσολαβητή. Το ύψος της ωριαίας αντιμισθίας θα ορισθεί και θα αναπροσαρμόζεται με απόφαση του Υπουργού Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων.

Άρθρο 13

Με το άρθρο αυτό εξασφαλίζεται η παροχή πληροφοριών στο ευρύ κοινό σχετικά με τον τρόπο, με τον οποίο δύναται κανείς να έλθει σε επαφή με τους διαμεσολαβητές.

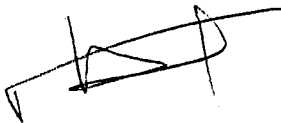
Άρθρο 14

Με την μεταβατική διάταξη του άρθρου 14 παρέχεται η δυνατότητα να ορισθούν στην πρώτη σύνθεση της Επιτροπής Πιστοποίησης Διαμεσολαβητών διαμεσολαβητές που έχουν λάβει τίτλο διαπίστευσης σε άλλο κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Τούτο δε διότι ο θεσμός το πρώτον εισάγεται και δεν υπάρχουν διαπιστευμένοι διαμεσολαβητές σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος νόμου.

Αθήνα, 15 Νοεμβρίου 2010

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

Γ.ΠΑΠΑΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ
ΚΑΙ ΝΑΥΤΙΛΙΑΣ

Μ.ΧΡΥΣΟΧΟΪΔΗΣ

ΠΑΙΔΕΙΑΣ,
ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

Α.ΔΙΑΜΑΝΤΟΠΟΥΛΟΥ

ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ,
ΔΙΑΦΑΝΕΙΑΣ ΚΑΙ
ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ

Χ.ΚΑΣΤΑΝΙΔΗΣ